

Проблеми розмежування правових категорій «непереборна сила», «випадок», «форс-мажор»

*С.А. Чорний, студент, Інститут післядипломної освіти
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Cherny76@hotmail.com*

Методологія дослідження. За допомогою системного аналізу правових категорій «непереборна сила», «випадок» і «форс-мажор», систематизації судової практики та порівняння зазначених категорій у ході дослідження сформульовано критерії розмежування підстав звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Результати дослідження. Подано правове визначення непереборної сили, випадку та форс-мажорних обставин, наведено ознаки та правова природа підстав звільнення від цивільно-правової відповідальності, встановлено принципи їх розмежування за специфічними ознаками.

Новизна. Запропоновано розмежовувати правові категорії «випадок» і «непереборна сила» за ознакою об'єктивності сфери дії, невідворотності та передбачуваності. Непереборна сила та форс-мажорні обставини відрізняються одне від одного за способом правового закріплення права на звільнення від цивільно-правової відповідальності – законодавчого чи договірною.

Практична значущість. Виділено характерні ознаки правових категорій «випадок», «непереборна сила» та «форс-мажор» з метою забезпечення підстав для формування правової позиції суб'єктів цивільних правовідносин і встановлення принципів доказової бази для звільнення від цивільно-правової відповідальності за порушення зобов'язань.